

Vergaderjaar 2024–2025

36 725 C

Wijziging van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat voor het provinciefonds. Het in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Wetsartikel 3

Ingevolge artikel 5, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet hebben provincies gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering is opgenomen. Ingevolge artikel 5, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet hebben de provincies gezamenlijk recht op de bedragen die in de begroting als verplichting voor het totaal van de integratie-uitkeringen en het totaal van de decentralisatie-uitkeringen zijn opgenomen.

De in dit wetsartikel opgenomen bedragen zijn niet rechtstreeks uit de begrotingsstaat af te leiden. De bedragen worden nader onderbouwd in deze memorie van toelichting.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark

De Staatssecretaris van Financiën,
T. van Oostenbruggen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De eerste suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2025. De stand van de eerste suppletoire begroting wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2025.

Door wijzigingen in beleid van verschillende departementen kan worden overgegaan tot het beleggen of juist weghalen van taken bij provincies. Indien dit gepaard gaat met een toevoeging aan of een uitname uit het provinciefonds, wordt dit begrotingstechnisch verwerkt. In de tabel met belangrijkste mutaties worden de mutaties groter dan € 10,0 mln. weergegeven.

Vanaf de eerste suppletoire begroting 2025 wordt in de tabel budgettaire gevolgen van beleid een extra kolom toegevoegd voor het presenteren van de extrapolatie voor het jaar 2030.

2. Beleid

2.1. Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties 2025 (eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Vastgestelde begroting 2025	3.552.438	3.337.500	3.297.605	3.294.735	3.293.795	0
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1) Bijstelling accrestranche 2025	36.387	34.185	33.777	33.748	33.647	32.635
2) Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024	172.800	0	0	0	0	0
3) Extrapolatie 2030	0	0	0	0	0	3.276.565
4) Overige mutaties	17.324	10.720	6.851	5.200	3.200	1.200
Stand 1e suppletoire begroting 2025	3.778.949	3.382.405	3.338.233	3.333.683	3.330.642	3.310.400

Toelichting

1. Bijstelling accrestranche 2025

Op basis van de geactualiseerde bbp-ontwikkeling voor 2025 wordt de accrestranche 2025 overgeheveld naar het Provinciefonds. Het betreft een bedrag van € 36,4 mln. in 2025 aflopend naar structureel € 32,6 mln. vanaf 2030.

2. Afrekening ruimte onder plafond BCF 2024

Het BTW compensatiefonds (BCF) kent jaarlijks een plafond. Wanneer er aan het eind van het jaar minder gedeclareerd is dan het vastgestelde plafond, dan wordt het restant naar rato toegevoegd (dan wel onttrokken in het geval van een overschrijding) aan het provinciefonds en gemeentefonds. Dit betreft de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond. Bij Miljoenennota 2025 heeft er reeds een voorlopige afrekening plaatsgevonden. Ten opzichte hiervan wordt het bedrag met € 172,8 mln. gecorrigeerd.

3. Extrapolaties 2030

In miljoenennotajaar 2025 is het jaar 2030 toegevoegd aan de begroting. De middelen voor 2030 zijn via de extrapolatie in de 1e supplettoire begroting toegevoegd.

3. Beleidsartikelen

3.1. Artikel 1 provinciefonds

In onderstaande tabel worden voor de verplichtingen, de uitgaven en de ontvangsten de budgettaire gevolgen van beleid van het provinciefonds weergegeven. Hiermee worden de integrale uitgaven die samenhangen met de samengestelde beleidsdoelstelling (het nastreven van een adequate omvang van het provinciefonds en het nastreven van een adequate verdeling van de middelen over de provincies) inzichtelijk gemaakt.

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 1 provinciefonds (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbe- groting (1)	Mutaties via NvW, moties, amendementen en ISB (2)	Vastgestelde begroting (3=1+2)	Mutaties 1e supplettoire begroting (4)	Stand 1e supplettoire begroting (5=3+4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	3.552.438	0	3.552.438	226.508	3.778.946	44.905	40.628	38.948	36.847	3.310.400
Uitgaven	3.552.438	0	3.552.438	226.511	3.778.949	44.905	40.628	38.948	36.847	3.310.400
Financiering provincies										
Bijdragen aan medeoverheden										
Algemene uitkering	3.353.395	0	3.353.395	209.187	3.562.582	34.185	33.777	33.748	33.647	3.282.272
Decentralisatie-uitkeringen	198.943	0	198.943	17.324	216.267	10.720	6.851	5.200	3.200	28.028
Kosten Financiële verhou- dingswet										
Opdrachten										
Onderzoeken verdeelsystema- tik	100	0	100	0	100	0	0	0	0	100
Ontvangsten	3.552.438	0	3.552.438	226.511	3.778.949	44.905	40.628	38.948	36.847	3.310.400

Toelichting

Algemeen

Het aandeel juridisch verplicht bedraagt bij het provinciefonds 100%.

Bijdragen aan medeoverheden

Algemene uitkering

Dit betreft de uitkering aan alle provincies, die ten goede komt aan de algemene middelen van de provincies. De uitkering is gebaseerd op artikel 5, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet. Een toelichting op de belangrijkste mutaties is opgenomen in.

Decentralisatie-uitkeringen

Naast de algemene uitkering kent het provinciefonds ook decentralisatie-uitkeringen. De decentralisatie-uitkeringen zijn gebaseerd op de artikel 5, tweede lid, van de Financiële-verhoudingswet. Een toelichting op de belangrijkste mutaties is opgenomen in. Een overzicht van de decentralisatie-uitkeringen is opgenomen in.

Opdrachten

Onderzoeken verdeelsystematiek

Dit betreft het budget dat elk jaar is gereserveerd voor de uitvoering van onderzoeken op het vlak van de omvang en verdeling van het provinciefonds en het onderhoud van het betaalsysteem.

4. Bijlagen

4.1. Overzicht decentralisatie-uitkeringen

Tabel 3 Overzicht decentralisatie-uitkeringen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Aanpak vakantieparken	200	200	0	0	0	0
Bestuursafpraak Friese taal en cultuur OCW	375	375	375	375	0	0
Deltaprogramma Waddengebied	60	26	0	0	0	0
Drugsdumpingen	1.500	0	0	0	0	0
Friese taal 2025	1.485	0	0	0	0	0
Friese taal en cultuur	268	268	268	268	0	0
Fryske Akademie	1.559	1.559	1.559	1.559	1.559	1.559
Gebiedsbiografie Stedendriehoek	41	0	0	0	0	0
Hergebruik stedelijk afvalwater	250	250	250	0	0	0
Interbestuurlijk Toezicht domein erfgoed	818	818	818	818	818	818
Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties Lbv en Lbv-plus	1.008	0	0	0	0	0
Monumenten	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Na-ijlende effecten mijnbouw	647	647	647	647	647	647
Nationale Databank Flora en Fauna	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Nationale Parken	2.188	3.643	0	0	0	0
Natuur bij Energieprojecten	1.957	0	0	0	0	0
Natuurbrandpreventie en -mitigatie	530	0	0	0	0	0
Natuurherstelverordening vereist	452	0	0	0	0	0
Onderzoek Interbestuurlijk Toezicht	60	0	0	0	0	0
Ontwikkeling economische agenda	452	0	0	0	0	0
OV op peil houden	74.420	74.420	0	0	0	0
Regionaal OV tarief	67.387	67.387	0	0	0	0
RES regio's	2.619	2.619	2.619	2.619	2.619	2.619
Tegemoetkoming begunstigen GLB-regeling ANLb	77	0	0	0	0	0
Toekomstbestendig maken energiebeleid	1.112	0	0	0	0	0
Veilig wonen	85	85	0	0	0	0
Verbeterprogramma VHR	1.651	1.651	1.651	0	0	0
Verbreding en vernieuwing provincies	2.000	2.000	2.000	2.000	0	0
Verkeersveiligheid	1.185	1.185	1.185	1.185	1.185	1.185
Waddenfonds	28.878	28.878	0	0	0	0
Weerbaar bestuur kleine gemeenten	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	0
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2024	3	0	0	0	0	0
Totaal:	216.267	209.211	34.572	32.671	30.028	28.028